

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Даярдаган:	Мехмет Акиф Гюнай
Университет:	Кыргыз-Түрк «Манас» Университети
Багыты:	Журналистика
Иштин сыпаты:	магистрдик диссертация
Бүтүрүү датасы:	15.09.2009
Илимий жетекчиси:	Доц.Др.Кадыркул Өмүркулов

Кыргызыстандагы ММКнын өнүгүү маселелери жана өзгөчөлүктөрү (‘Азаттык’ радиосунун мисалында)

Массалык Маалымат Каражаттарынын коомго жана коомдук чечим чыгаруу механизмдерине болгон таасири өтө жогору. Бул таасир саясий жана экономикалык группалар тарабынан колдонгондугу; мунун каршысында ММКнын саясий да, экономикалык да группалар тарабынан колдоого ээ болгондугу чындык. Мындай чөйрөдө бааландырганда ММКнын күчүнүн кайсы тармактарда кандайча колдонулгандыгынын изилденүүсү керек. ММК, саясат жана экономика үч бурчтугу ичиндеги мамилелер айкындыктан узак, өздөрүнүн кызыкчылыктарын гана көздөгөн мамилелердин негизинде жүрсө коомдогу ишенич жана бирдиктүүлүк сезимдеринин кыйрашы күтүлөт, коомдук тынчсызданууга фундамент даярдалып экономикалык жактан чоң жоготууларга дуушар болот.

ММКнын ичиндеги системанын талабы боюнча ал ээ болгон күч менен коомдогу кызыкчылык группаларына түздөн түз көз каранды бойдон калууда. Эки тараптуу болгон бул мамиле ММКнын коомдук күчүнөн пайда болууда жана эки тарап бирбирине өтө тыгыз байланышта. Бирок бул байланыштар кызыкчылыктар келишпей калганда ар убак оңой эле үзүлүп кетиши мүмкүн. Саясий чөйрөлөр коомдун же тагыраак айтканда мамлекеттин мыйзам чыгаруу, аткаруу жана көзөмөл органдарын колдорунда кармагандыктан же кармоо потенциалына ээ болгондуктан ММКнын жашоо каналдарынан бирөөнү түзүшүүдө.

«Кыргызыстандагы ММКнын онугуу маселелери жана өзгөчөлүктөрү (‘Азаттык’ радиосунун мисалында) » темасында жазган аттуу дипломдук ишимде коомдун мүчөлөрү тарабынан өкмөт саясатынын жана ошол маанилүү саясий окуянын кандайча

кабыл алынгандыгын жана алардын арасындагы байланыш ачык мүнөздө иштелип чыкты. Ал байланыш башкарган жана башкарылгандар арасында туруктуу пикир алышуунун жана таасирлешүүнүн бар болгондугу үчүн күчтүү абалын сактап калууда. ММК дал ошол мамиленин ортосунда; шайлаган жана шайланган же башка бир сөз менен айтканда коом менен коомду башкаруучулар арасындагы байланышты курууда. Маалыматтын таркашы жана бөлүштүрүлүшү ММК аркылуу жүргүзүлүүдө жана калк ММКда жер алган кабарларды өзүлөрү менен түздөн түз байланыштырып келүүдө. Коомдук пикир басым көрсөтүүчү группалардын пайда болушунда жана жөнөкөй сөз менен айтканда коомдун саясат каршысында кандай абалда боло тургандыгына чоң таасир берүүдө. Бул учур ММК башчылары же профессионалдардын кээде түшүндүрүүдө кыйынчылыктар менен каршылашкан терең мамилелердин жаралышына жол ачууда.

ÖZ

Yazar:	Mehmet Akif GÜNAY
Üniversite:	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim Dalı:	İletişim Bilimleri
Tezin Niteliği:	Yüksek Lisans Tezi
Mezuniyet Tarihi:	15.09.2009
Tez Danışmanı:	Doç. Dr. Kadırcul Ömürkulov

Kitle İletişim Araçlarının topluma ve toplumun karar verme mekanizmasına etkisi çok büyük boyuttadır. Bu etki siyasi ve ekonomik guruplarca desteklendiği; bunun karşılığında da medyanın hem siyasi hem de ekonomik guruplarca desteklendiği bir gerçektir. Bu çerçevede değerlendirildiğinde medyanın sahip olduğu gücü hangi alanlarda nasıl kullandığının araştırılması gerekmektedir. Medya, siyaset ve ekonomik üçken içerisindeki ilişkiler şeffaflıktan uzak, sadece çıkar ilişkisine dayandığı taktirde toplumdaki güven ve birliktelik duygusu zedelenecek, toplumsal huzursuzluğa zemin hazırlanacak ve ekonomik alanda çok büyük kayıplar yaşanacaktır.

İçinde bulunulan sistem gereği Medya sahip olduğu güç ile toplumdaki çıkar guruplarına doğrudan bağlı olmak zorunda kalmıştır. İki taraflı bu ilişki medyanın toplumsal gücünden ileri gelmektedir ve iki taraf birbirine çok sıkı bir şekilde bağlıdır. Fakat bu bağlar çıkarlar uyumadığı takdirde her an koparılabilir. Siyasi çevreler toplumun daha doğrusu devletin yargı, yürütme ve denetim gibi organlarını ellerinde bulundurduğundan ya da bulundurma potansiyeline sahip olduğundan medyanın yaşam kanallarından birini oluşturmaktadır.

“Kırgızistan’ daki Kitle İletişim Araçlarının Gelişim Sorunları ve Özellikleri (‘Azattık’ Radyosunun Örneğinde)” adlı tezinde toplumun üyeleri tarafından hükümet politikasının ve bu önemli siyasal olayın nasıl biçimlendirildiği ve bunlar arasındaki bağ açık bir şekilde işlenmektedir. Bu bağ yöneten ve yönetilenler arasındaki sürekli bir iletişimin ve etkileşimin olmasıyla güçlü konumda kalabilmektedir. Medya tam bu ilişkinin ortasında; seçmen ve seçilen ya da başka bir deyişle kamuoyu ve kamu yöneticileri arasındaki bağı teşkil etmektedir. Bilgi aktarımı ve paylaşımı medya üzerinden sağlanmaktadır ve halk medyada yer alan haberleri kendisiyle doğrudan ilişkilendirmektedir. Kamuoyu ve baskı gurupları oluşturulmasında ve basit anlamda toplumun siyaset karşısında nasıl bir konumda olacağı üzerinde büyük rol oynamaktadır. Bu durum medya patronları ya da profesyonellerinin kimi zaman açıklamakta zorlandıkları derin ilişkilerin doğmasına yol açmaktadır.

ABSTRACT

Student: Mehmet Akif GUNAY
University: Kyrgyz-Turkish Manas University
Department: Communication
Type of thesis work: Master's Thesis
Date of graduate : 15.09.2009
Supervisor: Assistant Professor Kadyrkul Omurkulov

Mass media has a strong influence on society and on social decision making mechanisms. It is obvious that this influence supported by various kinds of political and economical groups, in consequence mass media is supported both by economical and political groups. If appraise in this respect, it's essential to research in which fields and how is being used the power of mass media. In case of relations between policy, economy and mass media triangle, segregating from transparency is based on their own account, the sense of trust and togetherness will be damaged, further will be laid the foundations for social confusion and national economy will sustain great losses.

As required by system which is laid in mass media, by the own power mass media is still depend on public interests. This bilateral relation is the result of public power of mass media and both sides are closely interrelated. But these relations are easily can be interrupted in the case of controversy. Since political environment keep on their hand or have a potential to keep public, or in other words state legislative, executive and control authorities, they represent one of the vital canals of mass media.

In my thesis "The State and Peculiarities of Mass Media in Kyrgyzstan. Reflections on "Azattyk" Radio" I have presented how this essential political event and policy of government has been accepted by society, also publicly have been analyzed the relation between these two phenomena. Because of permanent exchange of views and mutual influence between governors and who are under government, this relation is still quite strong. Mass media is found just between these two relations; shapes the bond between elect and elector, in other words between society and public officials. Transfer and distribution of information is being realized via mass media and people directly tie this information with themselves. Mass media also play great role on formation of pressure exerting groups, in simple words on the attitude of society to the political decisions. However, sometimes such kind of situations lead to appearance of deep relations which are hardly explained by the chiefs of mass media or professionals.

АБСТРАКТ

Подготовил:	Мехмет Акиф Гюнай
Университет:	Кыргызско-Турецкий Университет «Манас»
Направление:	Журналистика
Вид диссертационной работы:	магистерская диссертация
Дата окончания:	15.09.2009
Научный руководитель:	доцент, к.н. Кадыркул Омуркулов

Средства Массовой Информации оказывают огромное влияние на общество и на общественные механизмы принятия решения. Очевидно, что это влияние поддерживается разного рода политическими и экономическими группами, поэтому этого средства массовой информации пользуются поддержкой как экономических, так и политических групп. При оценке в этом плане, нужно исследовать в каких областях и как используется сила средств массовой информации. В случае если, отношения между треугольником политика, экономика и средства массовой информации отделяясь от прозрачности будут основываться на собственных интересах, чувство доверия и единства в обществе будет повреждён, а далее будет заложена основа общественному смятению и экономика потерпит огромные потери.

По усмотрению заложенной внутри СМИ системы, своей силой оно остается зависимым от общественных интересов. Это двухстороннее отношение происходит от общественной силы СМИ и обе стороны тесно взаимосвязаны. Но эти связи в случае разногласий могут легко оборваться. Поскольку политическая среда удерживает в своих рядах либо имеет потенциал удерживать общественные, а точнее государственные законодательные, исполнительные и контрольные органы, оно представляет собой один из жизненных каналов СМИ.

В своей работе «Проблемы и особенности развития СМИ в Кыргызстане (на примере радио Азаттык)» я представил, как со стороны общества был воспринят этот значимый политический переворот и политика правительства, также открыто анализировал связь между этими двумя явлениями. Этот связь, из-за постоянного обмена сообщениями и взаимовлияния между управляющими и теми кто под управлением,

остаётся довольно в крепком положении. СМИ находится именно между этими отношениями; формирует связь между избранным и избирателем, иными словами между обществом и общественными руководителями. Информации передаются и разделяются посредством СМИ и население непосредственно связывает эти информации собой. Оно также играет огромную роль в формировании групп оказывающих давление, и проща говоря на отношениях общества к политическим решениям. Такое положение дел иногда приводит к появлению глубоких отношений с трудом поддающиеся к разъяснению со стороны владельцев СМИ или профессионалов.

